

Richard Bellman: *Adaptive Control Processes, A Guided Tour.* Princeton University Press, 1961. 255 sider, \$ 6.50.

Man kan ikke sige om Bellmann, at han har fingeren på pulsen. Han er selv med til at danne pulsen.

Adaptive kontrol processer står for sådanne processer, hvor en mekanisme og et mål gensidigt tilpasser sig hinanden. Der kan på dette problem udvikles såvel simple som særdeles udviklede modeller.

Bellmann har holdt sig til de helt grundlæggende spørgsmål af formel matematisk natur. Bogen er da også kommet til som en sammenarbejdning af introducerende kurser indenfor dette område.

Indholdet svarer ikke helt til titlen, idet der tillige er behandlet gængse dynamiske programmeringsproblemer og informationsproblemer, samt læremodeller. Sin heterogenitet til trods får man Bellmans fortolkning af de væsentlige problemer forbundet med styring af systemer.

Erik Johnsen.

Donald G. Malcolm and Alan J. Rowe: *Management Control Systems.* John Wiley & Sons, New York and London, 1960, 375 sider, 58 sh.

Bogen består af en samling konference-referater fra et symposium afholdt af System Development Corporation i juli 1959. Samlingen indeholder flere principielle bidrag, og den har siden sin fremkomst været et hyppigt citeret værk og en hovedkilde til kontrolsystemer i virksomheder, hvor elektronregnemaskiner tages i anvendelse i denne procedure.

Der kan være særlig grund til at fremhæve Rathes artikel om ledelseskontrol i erhvervsvirksomheder, Dickies om integreret systemplanlægning hos General Electric, samt alle fem artikler under afsnittet om nyere undersøgelser vedrørende opbygning af kontrolsystemer i virksomhedsledelsen.

Erik Johnsen.

Gerald M. Meier: *International Trade and Development.* Harper & Row, Publishers, New York and Evanstone 1963. 208 sider. \$ 4.25.

Forfatteren, professor ved Wesleyan University, ønsker – i polemik mod Myrdal, Prebisch o. a. – at vise, at den klassiske udenrigshandelsteori er anvendelig også på udviklingslandenes problemer. – Teorien om de komparative omkostninger udbygges ved at ændringer i faktorudbudet tages med ind i modellen. Misvisende påstande om bytteforholdsudviklingen tilbagevises. – Efter Meiers opfattelse består hovedproblemet for u-landene i, hvorfor den vækst, som vitterligt har fundet sted i disse landes udenrigshandel, ikke har ført til en kraftigere ekspansion i den indre økonomi. Forklaringen finder han i karakteren af landenes eksportproduktion, (en stigning i eksporten fører i en række tilfælde kun til en begrænset opgang i beskæftigelsen og de personlige indtægter) og i markedsforholdene i landene (manglende faktormobilitet, prisstivhed samt en række sociologiske forhold). Forfatterens konklusion er, at der må lægges hovedvægt på udviklingslandenes egen politik for at råde bod på de nævnte forhold. De industrialiserede landes ansvar består i at sørge for, at højkonjunktoren vedvarer, og at der heller ikke ved handelspolitiske foranstaltninger lægges hindringer i vejen for u-landenes eksport. Bogen er et værdifuldt korrektiv til Myrdals bøger om samme emne, og den er endvidere nyttig ved omfattende litteraturhenvisninger og en fyldig bibliografi.

H. Duelund Nielsen.

George P. Schultz and Thomas L. Whisler, ed.: *Management Organization and the Computer.* The Free Press of Glencoe, Illinois, 1960. 257 sider, \$ 7.50.

Dette er atter en samling konferencerapporter om elektronregnemaskiners anvendelse i virksomhederne. Bogen er ved

at være så tilpas gammel, at den kan have en vis relevans for danske virksomheder.

Rapporterne er opdelt i fire afsnit. Det første er en principiel (verbal) diskussion af forholdet mellem informationsteknologi og dens indflydelse på topledelsens organisering af beslutningsproceduren.

Det næste afsnit indeholder Simon og Newells oplæg til heuristisk problemløsning af topledelsesproblemer, samt Alex Ordens diskussion af menneske-maskin-computer systemer, som over systemtankegangen lænker computer og virksomhedsledelse sammen.

Tredje afsnit er helliget de organisatoriske problemer, der ledsager computeren. Det indeholder to særdeles kvalificerede bidrag, dels McGregors om stabens rolle i en moderne organisation, og dels Bavelas' om kommunikation og organisation.

Fjerde afsnit indeholder beskrivelser af erfaringer fra fem virksomheder: International Shoe Company, General Electric Company, United Air Lines, Standard Oil Company og The Atwood Vacuum Machine Company.

Erik Johnsen.

Argyris, Dubin, Haire, Luce, Warner, Whyte, & Strother (ed.): Social Science Approaches to Business Behavior. The Dorsey Pres, Inc., and Richard D. Irwin, Inc., Homewood, Illinois, 1962. 183 sider, \$ 5.—.

Bestræbelser på at integrere de forskellige videnskabsgrene, der beskæftiger sig med virksomhedens forhold, bliver mere og mere almindelige. Af de mange symposier, der afholdes, navnlig i U. S. A., og af de mange beretninger, der udgives herfra, danner denne bog et signifikant bidrag.

Nærværende anmelder har navnlig hæftet sig ved to artikler. Den ene er *Chris Argyris'* afhandling om integration af individ og organisation, hvor han

udvikler en model, der kan bidrage til en belysning af, i hvilket omfang denne integration er *tilfredsstillende*, idet han ikke mener, at den nogensinde kan blive »optimal«.

Den anden mere betydningsfulde artikel er skrevet af *R. Duncan Luce*, og den omhandler psykologiske studier af beslutningsmodeller, der forudsætter den kognitivt dominerede adfærd, der består i, at man opstiller sin nyttefunktion i form af et mål for forventet nytte og så træffer afgørelser her ud fra. Han går tværtimod ind for at besluttende adfærd i virksomhederne bedre kan beskrives ved dynamiske læremodeller af stokastisk tilsnit. Dette er – i det omfang Luce's teorier kan empirisk verificeres – et argument for at forlade the economic man som modeldannelse, idet man ikke optimerer, men tilfredsstiller.

Mason Haire diskuterer i et ganske interessant afsnit magtproblemet i virksomheden, medens andre bidragsydere diskuterer amerikanske leders herkomst og hvad de får tiden til at gå med. Endelig diskuteres, hvad der er naturligt, de vanskeligheder der er forbundet med en integreret analyse af en virksomhed.

Erik Johnsen.

Frederick A. Ekeblad: The Statistical Method in Business. John Wiley & Sons, London, 1962. 791 sider, 64 sh.

Forfatteren er professor i statistik ved handelshøjskoleafdelingen af Northwestern University, og bogen er skrevet for handelshøjskolestuderende.

Nærværende oplæg er i princippet tiltalende. Det, der karakteriserer praktiske problemer i virksomhedsledelse, er, at der ikke findes definitive svar på dem. En af statistikkens opgaver er at tilvejebringe information som basis for et muligt svar.

Ud fra denne problemstilling kommer inferensmodellerne til at spille en afgørende rolle i fremstillingen. Og de før-